

Valtakunnallinen liikenne- ennustemallijärjestelmä

Väylät & Liikenne 2023
22.3.2023

Niko-Matti Ronikonmäki

LVV LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖ

Miksi tarvitsemme uuden mallijärjestelmän?

1) Kehittyneempi valtakunnan kattava mallintaminen ja yhdenmukaistaminen aiempaan verrattuna

- Liikenne12-suunnitelma ja toimeenpano
- Tietopohjaisen valmistelun kehittyminen
- Eri työkalujen yhdenmukaistaminen

2) Liikenne-ennusteiden tihentäminen

- Muuttuvat tarpeet ja toimintaympäristön muutokset

3) Strategisesti merkittävien hankkeiden arviointi

- Järjestelmätason muutokset kaupunkiseutujen välisillä hankkeilla
- Pullonkaulahankkeiden arviointi

Miksi tarvitsemme uuden mallijärjestelmän?

4) Liikenteen hinnoittelun ja verotusten liikennetaloudellinen arviointi

- Tällä hetkellä ei ole käytössä työkalua valtakunnan tason hinnoittelu- ja veromuutosten liikennetaloudellisia arvioita varten
- Saavutettavuusmuutosten arviointi ilman valtakunnallista mallia mahdotonta
- Skenaarioiden, tilannekuvan ja tarpeiden tunnistaminen

TRAFICOM

Liikenne- ja viestintävirasto

Valtakunnallinen liikenteen ennustemalli- järjestelmä (VLEM)

Väylät ja liikenne, 22.3.2023

Jens West

Henkilöliikenteen mallit

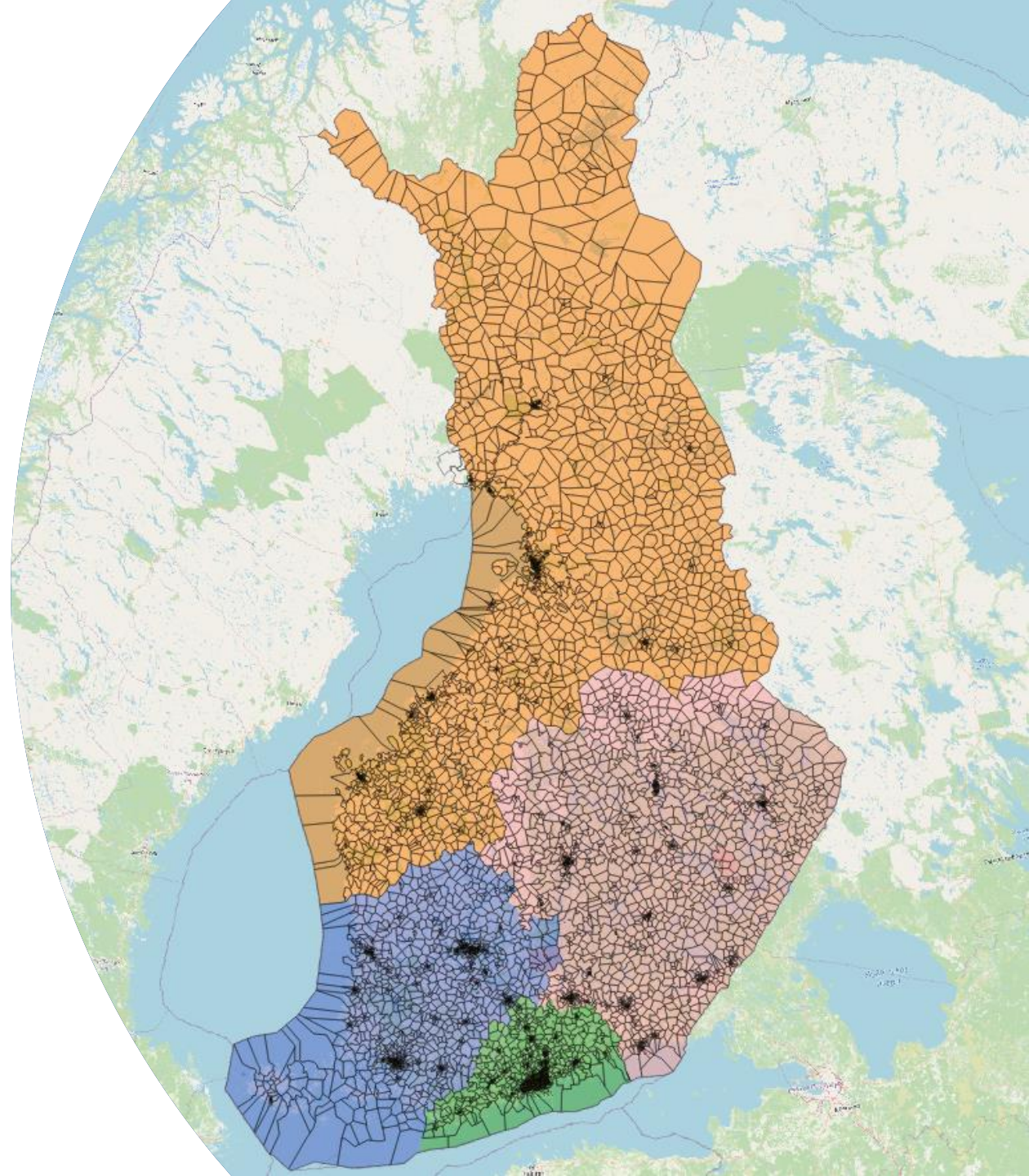
Uudet ennustemallit perustuvat ensivaiheessa liikkumistutkimukseen HLT 2016

Ei ole siis kyse aikasarjamalleista ja *niillä ei ennusteta tulevaisuutta*

Alueelliset osamallit

- ▶ Suomi jaettu neljään alueelliseen osamalliin
  - ▶ Matka-aikoja, reittien valintoja ja liikenteen ruuhkautumista riittävän tarkasti lyhyidenkin matkojen osalta
- ▶ Tuotosaluemäärä yhdessä osamallissa: noin 3 000

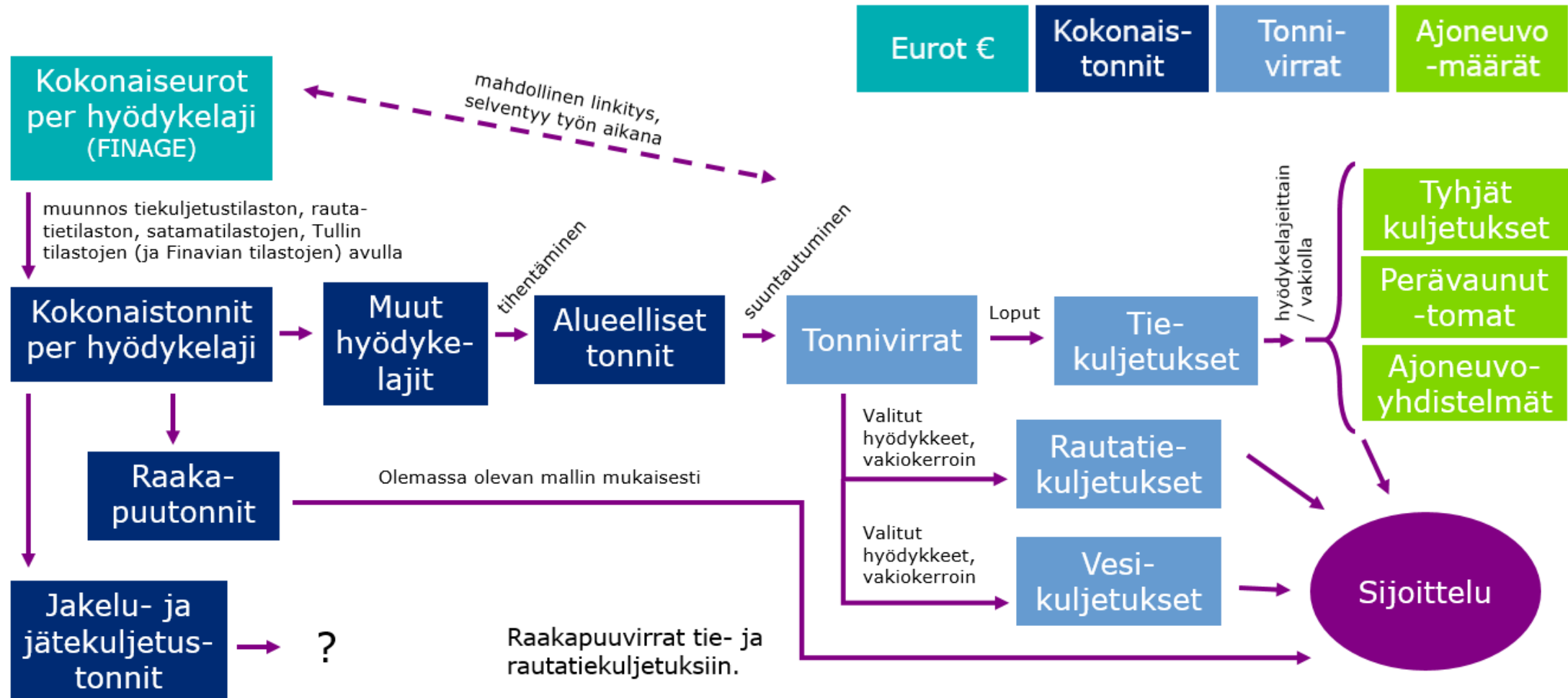
Tavaraliikenteen malli

Malli hyödyntää Finage-talouksmallin tuottamia tietoja tuotannon ja kulutuksen arvoista sekä viennistä ja tuonnista

Kotimaan kuljetusvirroille tuotetaan suuntautumis- ja kuljetustavanvalintamalli

Karkea kuva tavaraliikenteen mallista

Kyllä, pystymme ennustamaan

pienten **matka-ajan,**
kustannuksen,
palvelutason ja
palvelu-
saavutettavuuden
muutosten
vaikutuksia
liikkumiseen

VLEM ei ennusta

laajamittaisten
mieltymysten,
työmarkkinoiden,
tulotason ja
teknologian muutosten
vaikutuksia
liikkumiseen

**Tähän
tarvitaan
skenaarioita!**

Valtakunnalliset liikenne-ennusteet (VLE)

- ▶ VLE-prosessi luo vaikutusten arviointeihin tärkeän perusskenaarion
  - ▶ Ns. vertailuvaihtoehto: vain päätetyt toimenpiteet ovat mukana
  - ▶ Sovitaan tärkeimmistä liikkumisen toimintaympäristön lähtökohdista
- ▶ Kun skenaarion lähtökohdat syötetään VLEM-järjestelmään, syntyy liikenne-ennuste

Valtakunnalliset liikenne-ennusteet (VLE)

- ▶ Julkaistiin joulukuussa 2022
- ▶ Kevyempi päivitys 2024
  - ▶ VLEM tukena
- ▶ Täysmittainen päivitys 2026
  - ▶ VLEM päätyökaluna

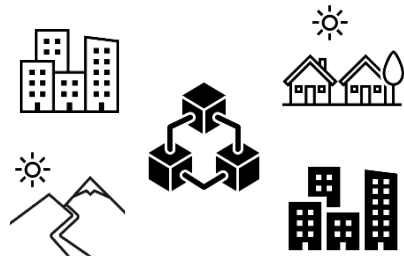
Valtakunnallinen liikenne- ennustemallijärjestelmä

Väylät & Liikenne 2023

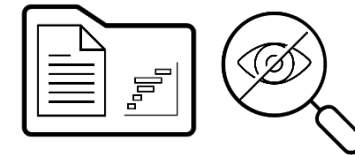
22.3.2023

Taina Haapamäki

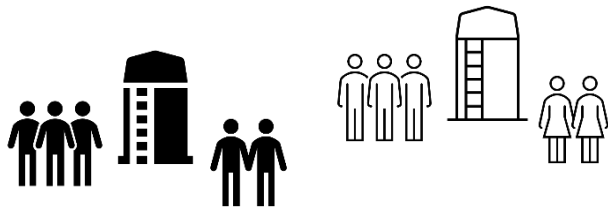
Haasteita liittyen nykyisten liikenne-ennustemallien käyttöön

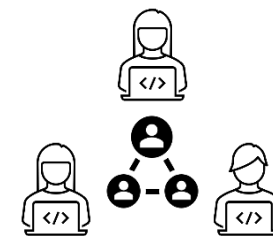
Hankkeiden valtakunnallinen vertailtavuus

Tulosten läpinäkyvyys

Mallin kehitystyö siiloutuu

Rajallinen joukko käyttäjiä

Yhteinen liikenne-ennustemalli työvälineenä

1. Arviointien yhteismitallisuus paranee

- Hankkeiden valtakunnallinen vertailtavuus mahdollistuu
- Valtakunnallisten ja alueellisten tarkastelujen saumaton yhdistäminen helpottuu

2. Yhteisesti hyväksytyt ja läpinäkyvät menetelmät yleistyvät

- Menetelmien avoimuus tarjoaa edellytykset uskottavuudelle

3. Suuri käyttäjämäärä parantaa arviointien laatua

- Innovaatiot useampien käyttäjien hyödynnettävissä
- Havaintojen ja tarpeiden kerääminen ja kehittämisen systemaattinen kohdentaminen tehostuu.

**Tulevaisuudessa tarvitaan
liikennehankkeita, jotka
luovat parhaat hyödyt
monissa eri skenaarioissa.**

**Liikenne-ennustemalli
mahdollistaa monipuoliset
tarkastelut eri
tulevaisuuskuvin!**

Kiitos!

Jens.west@traficom.fi

TRAFICOM
Liikenne- ja viestintävirasto